reactie

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Participatieraad gemeente Zwolle
t.a.v. mevrouw Wertheim
info@participatieraad.nl

Behandeld door Eva Molendijk/Ima Stroek
Datum 28 oktober 2025
Onderwerp Beleidsplan Financiële Bestaanszekerheid 2026-2030,
reactie op uw advies d.d. 24 september 2025

Geachte mevrouw Wertheim,

Hartelijk dank voor uw uitgebreide en zorgvuldige advies op het Beleidsplan Financiële Bestaanszekerheid. Wij waarderen uw betrokkenheid, kritische blik en constructieve aanbevelingen zeer. Uw oproep om bestaanszekerheid niet alleen op papier te laten bestaan, maar als een voelbare werkelijkheid voor alle Zwollenaren, nemen wij ter harte. Wij delen deze visie en zetten ons ervoor in dat dit beleidsplan daar daadwerkelijk aan bijdraagt.
Hieronder vindt u onze reactie op uw adviezen.

Kernadvies & algemeen

Advies 1:
Scherp het beleidsplan aan zodat ouderen, nieuwkomers en inwoners met beperkte digitale vaardigheden niet meer onderbelicht zijn.

Reactie:
Wij zijn blij dat u de brede en integrale opzet van het plan positief waardeert en dat u veel van uw eerdere suggesties terugziet in de vijf actielijnen. Tegelijkertijd nemen wij uw signalen over de onderbelichting van specifieke doelgroepen, zoals ouderen, nieuwkomers en inwoners met beperkte digitale vaardigheden, serieus.
Het Beleidsplan Financiële Bestaanszekerheid richt zich op financieel kwetsbare huishoudens. Dat betekent nadrukkelijk ook ouderen, nieuwkomers en inwoners met beperkte digitale vaardigheden. In het plan worden enkele groepen benoemd die extra aandacht krijgen vanwege hun specifieke kwetsbaarheid. Dit betekent echter niet dat andere inwoners met een laag inkomen buiten beeld blijven. Ook voor hen blijft voldoende aandacht en ondersteuning een belangrijk uitgangspunt.
→ We nemen uw advies over. We zullen dit in het beleidsplan duidelijker opnemen, zodat helder is dat niemand wordt uitgesloten van onze inzet. Zie ook advies 6.

Datum Oktober 2025
Ons kenmerk

Advies 2:
Concretiseer de verbinding tussen beleid en uitvoering.

Reactie:
Uw oproep om de verbinding tussen beleid en uitvoering te versterken, sluit aan bij onze ambitie om het plan zo dicht mogelijk bij de praktijk van inwoners te brengen. Zo zorgen we ervoor dat beleid niet alleen goed bedoeld is, maar ook daadwerkelijk werkt voor inwoners.
→ We nemen uw advies over. Wij zullen deze punten nadrukkelijker verwerken in het beleidsplan, zodat ze beter zichtbaar worden. Dit doen we onder meer:

- In hoofdstuk 4 bij 4.4 staat nu explicieter hoe we aan de slag gaan met de acties in nauwe samenwerking tussen beleid en uitvoering.
- We nemen praktijkvoorbeelden op om zichtbaarder hoe beleid en praktijk elkaar versterken.
- In hoofdstuk 6 bij 6.2 staat expliciet een actie benoemd gericht op beleid en uitvoering beter op elkaar aansluiten.
- Ook wordt in hoofdstuk 10 Monitoring hier meer aandacht aan gegeven.
- Tot slot komt dit ook aan bod in de uitvoeringsagenda welke wordt opgesteld in 2026.

Advies 3:
Benader bestaanszekerheid breder dan alleen via regelingen, met aandacht voor toegang, beleving en het principe dat werk moet lonen.

Reactie:
Deze benadering past precies bij de doelstelling die wij voor ogen hebben met het beleidsplan.
→ We nemen uw advies over. We nemen deze punten nadrukkelijk mee in het beleidsplan, zodat ze goed naar voren komen.

Advies 4:
Stel meetbare doelstellingen vast.

Reactie:
Wij onderschrijven het belang van meetbare doelstellingen. Tegelijkertijd merken wij op dat het sociaal domein sterk wordt beïnvloed door factoren waar de gemeente zelf geen directe invloed op heeft, zoals landelijke wetgeving, economische ontwikkelingen en maatschappelijke trends. Dit betekent dat wij niet kunnen garanderen dat alle doelstellingen worden gerealiseerd.
Wel zien wij het als onze verantwoordelijkheid om zoveel mogelijk bij te dragen aan de gezamenlijke opgave. Daarom kiezen wij voor een aanpak van tellen én vertellen: we monitoren resultaten van onze acties met concrete cijfers (tellen), maar combineren dit met verhalen, ervaringen en signalen van inwoners en professionals (vertellen). Zo

Datum Oktober 2025
Ons kenmerk

ontstaat een volledig beeld van de effecten van het beleid en kunnen we waar nodig bijsturen.
→ We nemen uw advies deels over.

Datum Oktober 2025
Ons kenmerk

Advies 5:
Verbeter de communicatie en vindbaarheid van de ondersteuning, met speciale aandacht voor moeilijk bereikbare doelgroepen.

Reactie:
Wij sluiten volledig aan bij uw advies. Actielijn 2 is gericht op het verbeteren van de vindbaarheid en toegankelijkheid van het ondersteuningsaanbod, zodat inwoners, vrijwilligers en professionals eenvoudig weten waar zij terechtkunnen
→ We nemen uw advies over. Met de genoemde acties in actielijn 2 zoals de *Laat geen geld liggen-gids*, intensivering van vroegsignalering en betere doorverwijzing werken wij betere vindbaarheid van het ondersteuningsaanbod. In hoofdstuk 11 “Communicatie” benadrukken wij dat onze communicatie steeds aansluit bij de belevingswereld van inwoners.

Hoofdstuk 3 Inleiding

Advies 6:
Voeg een duidelijke uitwerking richting ouderen en nieuwkomers toe.

Reactie:
In hoofdstuk 3 benadrukken we dat armoede en schulden onderdeel zijn van een bredere beweging, waarbij álle Zwollenaren centraal staan, dus ook ouderen en nieuwkomers. In het beleidsplan staan enkele groepen inwoners benoemd waaraan we aandacht willen besteden vanwege hun extra kwetsbaarheid voor financiële bestaansonzekerheid. Dat betekent niet dat andere inwoners met een laag inkomen, zoals ouderen, buiten beeld blijven. Ook voor hen blijft voldoende aandacht en ondersteuning een belangrijk uitgangspunt in ons beleid.
→ We nemen uw advies over. We benoemen dit nu explicieter in het beleidsplan zoals:

- Ouderen:
  - We proberen wel zoveel mogelijk ouderen die we in beeld hebben mee te nemen in de gerichte communicatie (mailingen).
  - We informeren actief ketenpartners zoals de seniorenraad.
  - We hebben als gemeente integraal en domeinoverstijgend beleid waarin financiële bestaanszekerheid voor ouderen wordt meegenomen.
- Statushouders:
  - Voor statushouders bieden wij preventief budgetbeheer zolang als nodig, in samenhang met de inburgeringsketen.
  - Financiële bestaanszekerheid is een belangrijk thema binnen de beleidsuitvoering inburgering 2026
- Inwoners met beperkte basisvaardigheden:
  - Dit is geborgd in de *Uitvoeringsagenda Basisvaardigheden Zwolle*.

Datum Oktober 2025
Ons kenmerk

Advies 7:
Maak in het figuur op pagina 8 bestaanszekerheid het centraal uitgangspunt.

Reactie:
Dank voor uw heldere observatie over het figuur in hoofdstuk 3. De gekozen visualisatie is echter niet bedoeld om het thema financiële bestaanszekerheid als minder belangrijk neer te zetten. Integendeel: de figuur is gebaseerd op de brede definitie van bestaanszekerheid zoals opgesteld door de “Commissie Sociaal Minimum”. Daarmee willen wij juist laten zien dat financiële bestaanszekerheid het centrale uitgangspunt vormt van dit beleid maar altijd in samenhang met andere factoren die het leven van inwoners beïnvloeden.
Dezelfde figuur wordt ook gebruikt in het project ‘Vereenvoudigen en verbeteren toegang inkomensregelingen’. Door deze herkenbare en terugkerende visualisatie te hanteren, willen we bijdragen aan eenduidigheid en continuïteit in onze communicatie.
→ We nemen uw advies niet over.

Hoofdstuk 4 Hier gaan we voor: financiële bestaanszekerheid voor Zwollenaren

Advies 8:
Benoem samenwerking met welzijnsorganisaties, woningcorporaties, UWV en TIEM explicieter.

Reactie:
Wij waarderen uw nadruk op samenwerking in de keten; dit is ook in Zwolle een belangrijk uitgangspunt. Zo organiseren wij tweemaal per jaar de “werkgroep Inkomensondersteuning” met partners als woningcorporaties, het Juridisch Loket, bewindvoerders, welzijnsorganisaties en Sociaal Raadslieden. Daarnaast is er de “Werkgroep Betaalbaarheid”. Hierin werken gemeente, woningcorporaties en huurdersorganisaties samen aan vroegsignalering en het ondersteunen van inwoners bij betalings- en schuldenproblematiek.
Ook binnen de keten arbeidsparticipatie versterken we de samenwerking: in de Uitvoeringsagenda is opgenomen dat het Sociaal Wijkteam, Inkomensondersteuning en Tiem vóór 2026 heldere afspraken formuleren over hun rol en bijdrage, waarbij de aanpak van geldzorgen nadrukkelijk onderdeel is
→ We nemen uw advies over. We zullen de samenwerking beter zichtbaar maken in het beleidsplan door extra kaders op te nemen met praktijkvoorbeelden.

Advies 9:
Licht beter toe waarom inwoners die korter dan 50 jaar in Nederland wonen moeilijker toegang hebben tot voorzieningen.

Reactie:
In hoofdstuk 4 is geen tekst opgenomen over het genoemde punt, waardoor het voor ons lastig is om precies te begrijpen waar u op doelt. Daarom kunnen we hier helaas

geen inhoudelijke reactie op geven. Mocht u dit een keer nader willen toelichten, dan gaan we hierover graag met u in gesprek.
→ We nemen uw advies niet over.

Hoofdstuk 5 Actielijn 1: Voorkomen, signaleren en bespreekbaar maken van geldzorgen

Advies 10:
Besteed expliciet aandacht aan financieel misbruik bij ouderen.

Reactie:
We zullen in het beleidsplan explicieter aandacht besteden aan financieel misbruik bij ouderen. In hoofdstuk 9 noemen we de Werkgroep Financieel Welzijn Ouderen Zwolle als voorbeeld van domeinoverstijgende samenwerking. Deze werkgroep is opgericht in 2022 om meer bewustwording van het bestaan van financieel misbruik bij ouderen en bestaat inmiddels uit 30 personen waaronder mensen van de rechtbank politie, sociale wijkteams en banken. Het hoofddoel van deze werkgroep is om adequaat te kunnen optreden bij het signaleren van financieel misbruik.
→ We nemen uw advies over.

Hoofdstuk 6 Actielijn 2: Vindbaar maken ondersteuningsaanbod voor inwoners en partners

Advies 11:
Zet buurtwerk, huisartsen en mantelzorgnetwerken in voor voorlichting.

Reactie:
We herkennen de uitdaging om bepaalde groepen inwoners goed te bereiken. Uw suggesties om het ondersteuningsaanbod beter vindbaar te maken via buurtwerk, huisartsenpraktijken en mantelzorgcirkels sluiten hier goed bij aan.
→ We nemen uw advies over. We nemen deze aanbeveling graag mee in de verdere doorontwikkeling van het 'Laat geen geld liggen'-platform.

Advies 12:
Verken inzet van buurtcirkels of voorzorgcirkels als vangnet.

Reactie:
We zien dit als een onderdeel van de sociale basis. We sporen onze partners aan om dit soort informele netwerken te voorzien van informatie. Dit doen we door het versturen van digitale nieuwsbrieven, het aansluiten bij activiteiten van partners in de stad (waar we ook actief in gesprek gaan met inwoners overigens) en het geven van inhoudelijke presentaties over inkomensondersteuning.
→ We nemen uw niet advies over.

Datum Oktober 2025
Ons kenmerk

Hoofdstuk 7 Actielijn 3: Op tijd juiste ondersteuning

Advies 13:
Onderzoek de weg die die inwoners bewandelen en gebruik dit om de aansluiting te verbeteren. Gerichte voorlichting en maatwerk zijn daarbij noodzakelijk.

Reactie:
Eens per twee jaar voeren team Inkomen en team Schulddienstverlening klantreizen en tevredenheidsonderzoeken uit. Hiermee krijgen we inzicht in de ervaringen van inwoners met onze dienstverlening: is de ondersteuning toegankelijk, begrijpelijk, passend en menselijk? Dit helpt om dienstverlening te verbeteren en sluit beter aan bij de leefwereld van de inwoner.
→ We voeren uw advies reeds uit.

Hoofdstuk 8 Actielijn 4: Versterken financiële redzaamheid

Advies 14:
Richt niet alleen op jongeren, maar ook op ouderen en andere kwetsbare doelgroepen.

Reactie:
We herkennen ons niet in de indruk dat deze actielijn vooral op jongeren gericht zou zijn. De inzet op financiële redzaamheid geldt voor alle inwoners die ondersteuning ontvangen. We maken beleid voor álle Zwollenaren, zoals ook verwoord in de Koers Sociaal Domein. Sommige initiatieven zijn domein overstijgend en worden op andere plekken opgepakt, zoals via Vitaal & Veilig Thuis (WijZ), waar aandacht is voor financiële redzaamheid van ouderen.
→ We voeren uw advies reeds uit.

Advies 15:
Werk termen als ‘meedoen naar vermogen’ en ‘sociale activering’ concreter uit.

Reactie:
Begrippen als ‘meedoen naar vermogen’ en ‘sociale activering’ zijn afkomstig uit de Koers Sociaal Domein en worden breed gebruikt. Tegelijkertijd begrijpen we uw opmerking over de abstractheid van deze termen en zullen we in het beleidsplan extra aandacht besteden aan het concreter maken ervan.
→ We nemen uw advies over.

Advies 16:
Benoem armoedebestrijding duidelijker als kerndoel met concrete acties.

Reactie:
Financiële bestaanszekerheid draait voor ons om het bestrijden van armoede en schulden voor alle inwoners. Daarbij nemen wij de eigen verantwoordelijkheid van inwoners niet over maar ondersteunen hen waar nodig. Juist daarom bieden we nazorg,

begeleiding en coaching, zodat inwoners niet opnieuw in problemen raken. Daarmee willen we iedereen, jong én oud, helpen om grip te houden op geldzaken en met vertrouwen vooruit te kijken (perspectief bieden).
→ We nemen uw advies deels over.

Hoofdstuk 9 Actielijn 5: Ondersteuning bij life events

Advies 17:
Benoem specifiek jongeren die uit de jeugdzorg komen en naast 'naaste' ook expliciet 'partner' bij overlijden.

Reactie:
We onderschrijven het belang van extra aandacht voor ingrijpende gebeurtenissen, zoals het overlijden van een naaste en de overgang naar zelfstandigheid voor jongeren die uit de jeugdzorg komen. We nemen uw advies over en benoemen de volgende life event: "Ik word 18 en ontvang jeugdzorg". Ook nemen we uw advies mee om bij het thema overlijden niet alleen 'naaste', maar ook 'partner' te benoemen.
→ We nemen uw advies over.

Hoofdstuk 10 Monitoring

Advies 18:
Maak doelstellingen concreter (bijvoorbeeld percentages, jaarlijkse evaluaties).

Reactie:
Het is lastig om doelstellingen te concretiseren in exacte percentages, omdat deze mede worden beïnvloed door externe factoren als landelijke maatregelen en economische ontwikkelingen. Wel werken wij met de ontwikkeling van de monitor Koers Sociaal Domein (vanaf 2027) toe naar concrete indicatoren waarop we jaarlijks rapporteren. Daarnaast meten we de resultaten van onze acties, zodat we zichtbaar maken wat onze inzet oplevert en op basis daarvan kunnen leren en bijsturen. In de uitvoeringsagenda werken we concreter uit welke resultaten we precies gaan meten en hoe we de raad hierover informeren waarbij we zoveel mogelijk aansluiten bij de huidige planning en control cyclus.
Wij nemen dit advies deels over.

Advies 19:
Gebruik ook kwalitatief onderzoek (gesprekken met inwoners).

Reactie:
Eens per twee jaar voeren team Inkomen en team Schulddienstverlening klantreizen en tevredenheidsonderzoeken uit. Hiermee krijgen we inzicht in de ervaringen van inwoners met onze dienstverlening: is de ondersteuning toegankelijk, begrijpelijk, passend en menselijk? Dit helpt om dienstverlening te verbeteren en sluit beter aan bij de leefwereld van de inwoner. Daarnaast houden we met regelmaat bijeenkomsten zoals de stadsdialoog *Zwolle armoedevrij* en de *thematafel Financiële Zorgen*.

Datum Oktober 2025
Ons kenmerk

→ We voeren uw advies reeds uit.

Advies 20: Maak kosten-baten inzichtelijk.

Reactie:
In de raadsbrief nemen wij het financiële kader van dit beleid op. De baten reiken echter verder dan het domein financiële bestaanszekerheid alleen. De opbrengsten van dit beleid werken door in andere beleidsvelden, zoals jeugdzorg (minder inzet nodig wanneer geldzorgen thuis afnemen) en participatie, maar ook breder op maatschappelijk niveau. Een volledige kosten-batenanalyse die deze doorwerking kwantitatief in beeld brengt is op dit moment niet beschikbaar en in de praktijk ook niet goed uitvoerbaar. Met de ontwikkeling van de monitor Koers Sociaal Domein wordt hier meer vorm aan gegeven.
→ We nemen uw advies deels over: we brengen het financieel kader helder in beeld.

Advies 21: Onderzoek en monitor misbruik van ondersteuningsmiddelen, met oog voor individuele verantwoordelijkheid.

Reactie:
In de Koers Sociaal Domein en in de uitgangspuntennotitie hebben wij vastgelegd dat wij werken op basis van vertrouwen en de menselijke maat. De inwoner staat centraal: wij sluiten aan bij de situatie van de inwoner en verlagen de bewijslast op bestedings-doelen zo veel als de Participatiewet toestaat. Wij gaan er van uit dat een inwoner met een laag inkomen voldoende verantwoordelijkheid neemt om het extra geld te besteden aan de kosten waarvoor dat geld bestemd is. Bij twijfel over de besteding kan een inwoner informatie vragen en hulp krijgen. Omdat gemeente Zwolle werkt vanuit vertrouwen en ondersteuningsmiddelen zoveel mogelijk verstrekt aan de hand van de informatie van de inwoner zelf en uit (wettelijk toegestane) informatiebronnen, wordt geen gericht onderzoek georganiseerd om eventueel misbruik van middelen te monitoren.
Uiteraard worden signalen over eventueel misbruik door Gemeente Zwolle opgepakt en beoordeeld. Dit kan ertoe leiden, dat een controleprotocol wordt opgezet. Bij een controleprotocol wordt periodiek aan de hand van de regels en richtlijnen die gelden voor de minimaregelingen, gecheckt of een regeling rechtmatig is verstrekt. In dat protocol kan bijvoorbeeld worden opgenomen hoe signalen over misbruik worden opgepakt en hoe bijvoorbeeld een eventuele steekproefcontrole vorm krijgt. Resultaten uit de controles worden gebruikt om het rechtmatig verstrekken van regelingen, indien nodig, te verbeteren.
→ We nemen uw advies deels over.

Datum Oktober 2025
Ons kenmerk

Hoofdstuk 11 Strategische communicatie

Advies 22:
Zet meer in op persoonlijke benadering en samenwerking met sleutelfiguren.

Reactie:
We kunnen ons helemaal vinden in bovenstaande advies. Daarom is in het Beleidsplan bij hoofdstuk 6, Vindbaar maken van ondersteuningsaanbod, in paragaaf 6.3 het volgende actiepunt al opgenomen: We verbeteren de samenwerking tussen sleutelfiguren, brugfunctionarissen en de gemeente om inwoners effectiever te ondersteunen.
→ Uw advies is al opgenomen in het beleidsplan

Advies 23:
Richt communicatie ook op anderstaligen, laaggeletterden en inwoners met een beperking.

Reactie:
→ We nemen uw advies over. Zie reacties bij adviezen 5, 6, 11, 12, en 14.

Bijlagen

Advies 24:
Neem ouderen explicieter op.

Reactie:
→ We nemen uw advies over. Zie reacties bij adviezen 6, 10, en 14.

Advies 25:
Leg meer verbinding met wonen en werkgelegenheid.

Reactie:
Dit beleidsplan richt zich specifiek op Financiële Bestaanszekerheid, als onderdeel van een bredere beweging richting algemene bestaanszekerheid, waarin wonen en werk ook een onderdeel zijn. In bijlage 3 lichten we dit bredere beleidskader toe en in bijlage 4 laten we zien hoe we domeinoverstijgend en integraal samenwerken binnen het sociaal domein. In de bijlagen benoemen we daarom de belangrijkste raakvlakken en verbindingen. We erkennen dat financiële bestaanszekerheid raakt aan andere beleidsterreinen, zoals wonen en werkgelegenheid. Wij zien die verbinding vooral in de uitwerking van ons beleid. In dat kader, heeft het college nu al besloten om het gesprek over inkomen (Kunt u rondkomen?) onderdeel wordt van acties in de Uitvoeringsagenda Arbeidsparticipatie. Zo wordt het gesprek gevoerd en hulp geboden bij de integrale intake voor inwoners die een bijstandsuitkering hebben aangevraagd. Ook wordt het onderdeel in de begeleiding van deze inwoners naar werk of maatschappelijke participatie. Wij blijven kansen benutten om samenhang en samenwerking te versterken, juist daar waar inwoners met geldzorgen meerdere hulpvragen hebben. Dat

komt ook terug in de beschreven acties voor de komende jaren. Dat zal verder worden uitgewerkt in de uitvoeringsagenda.

→ We nemen uw advies deels over.

Rondvraag en aanvullingen

Advies 26 en 27 Verbeter vindbaarheid van het WMO-loket op de website. Onderzoek de mogelijkheid van één casemanager per inwoner i.p.v. meerdere loketten.

Reactie:
Dit advies betreft het Wmo-beleid van de gemeente Zwolle en valt buiten de scope van dit beleidsplan financiële bestaanszekerheid. Wij hebben het advies doorgegeven aan de collega's binnen de organisatie die verantwoordelijk zijn voor deze onderdelen. Overigens onderkennen wij wel dat het belangrijk is dat inkomensondersteuning wordt betrokken in de intake en de hulp die wordt verleend in het kader van de Wmo. Daarom is nu al één en ander in gang gezet om het Sociaal Wijkteam beter te ondersteunen bij het gesprek over inkomen, met informatie over inkomensondersteuning en een vereenvoudiging van het aanvraagproces inkomensregelingen. Datzelfde wordt straks beschikbaar voor de onafhankelijk clientondersteuner.

Advies 28: Organiseer bijeenkomsten waar inwoners actief worden betrokken, ook degenen die bestaansonzekerheid ervaren.

Reactie:
Wij zien grote meerwaarde in bijeenkomsten met inwoners. Daarom organiseren wij regelmatig bijeenkomsten zoals de *Stadsdialoog Zwolle Armoedevrij* en andere gesprekstafels. Tegelijkertijd kiezen wij er bewust voor om zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande initiatieven en netwerken in wijken en buurten, bijvoorbeeld bij de vrouwengroep Vlasakkers. Dit sluit beter aan bij de leefwereld van inwoners en levert vaak meer op dan wanneer de gemeente zelf nieuwe bijeenkomsten organiseert. Mocht de Participatieraad nog concrete suggesties hebben, dan nemen wij die graag mee.

→ We voeren uw advies reeds uit. We gebruiken praktijkkaders in het beleidsplan om dit toe te lichten.

Het college hoopt met onze reactie goed te zijn ingegaan op uw adviezen. Veel van uw adviezen nemen wij over en verwerken wij in de definitieve versie van het beleidsplan. Daarmee hopen wij het plan verder te versterken en nog beter aan te laten sluiten bij de praktijk van inwoners.

Met vriendelijke groet,

reactie

Datum Oktober 2025
Ons kenmerk

Namens het college van burgemeester en wethouders,

M. van Willigen
Wethouder

reactie

Datum Oktober 2025

Ons kenmerk